

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور

۴. نگاهی به وضعیت بودجه‌های علم، فناوری و نوآوری

۱. پژوهش، فناوری و نوآوری در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۴

۱-۱. تبصره «۵» - بند «ز» (تأمین منابع صندوق نوآوری و شکوفایی)

به منظور تحقق بخشی از اهداف مندرج در قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری و اختراعات مصوب ۱۳۸۹/۸/۵ به ویژه تبصره «۲» ماده (۵) قانون مذکور معادل ریالی مبلغ سیصد میلیون (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از محل صندوق نوآوری و شکوفایی بابت حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان اختصاص می‌یابد. مبلغ ارزی مذکور برای صندوق توسعه ملی بازگشت از منابع محسوب می‌شود. تبدیل دلار به ریال موضوع این بند در مرکز مبادلات ارزی زیر نظر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صورت می‌گیرد.

۱-۲. تبصره «۱۹» - بند «س»

کاهش اعتبارات برنامه‌های فصل توسعه علوم و فناوری و پژوهش کاربردی ذیل سایر فصول توسط دستگاه‌های اجرایی، ممنوع است.

۲. اعتبارات پژوهشی

۲-۱. اهداف کلان حوزه پژوهش در اسناد و قوانین بالادستی

- سیاست‌های کلی علم و فناوری ابلاغی مقام معظم رهبری (دام‌ظله)

افزایش بودجه تحقیق و پژوهش به حداقل ۴ درصد تولید ناخالص داخلی تا پایان سال ۱۴۰۴ با تأکید بر مصرف بهینه منابع و ارتقای بهره‌وری.

- نقشه جامع علمی کشور (افق ۱۴۰۴)

● شاخص‌های کلان علم و فناوری: سهم تحقیقات از تولید ناخالص داخلی به ۴ درصد برسد.

● راهبرد کلان (۱): ایجاد تسهیلات قانونی برای افزایش سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در تحقیق و توسعه و ارتقای

سهم اعتبارات پژوهشی بخش غیردولتی از تولید ناخالص داخلی.

- برنامه پنجم توسعه (۱۳۹۰-۱۳۹۴)

بند «ه» ماده (۱۶) - به منظور افزایش سهم تحقیق و پژوهش از تولید ناخالص داخلی به گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که سهم پژوهش از تولید ناخالص داخلی، سالیانه به میزان نیم درصد (۰/۵٪) افزایش یافته و تا پایان برنامه به سه درصد (۰/۳٪) برسد. در این راستا دولت موظف است منابع تحقیقات موضوع این بند را هر سال در بودجه سنواتی در قالب برنامه‌های خاص مشخص نموده و نیز در پایان سال گزارش عملکرد تحقیقاتی کشور موضوع این بند را به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

معاونت پژوهش‌های
زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات
فناوری‌های نوین

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۸۰۱۴۰۴۷

تاریخ انتشار:

۱۳۹۳/۹/۲۶

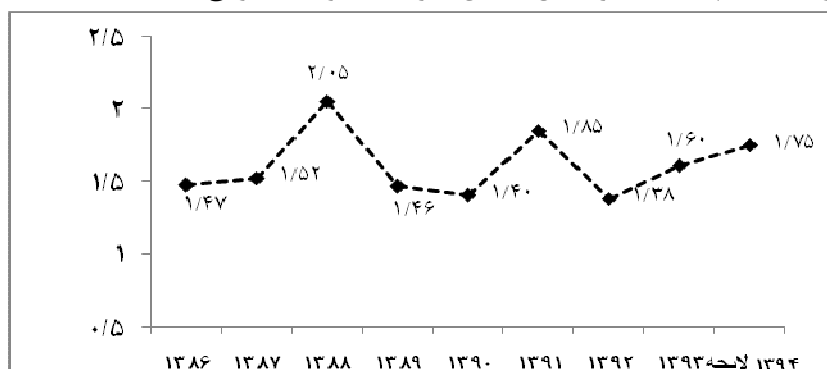
جدول ۱. مبالغ اعتبارات پژوهشی بودجه سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴

(میلیون ریال)

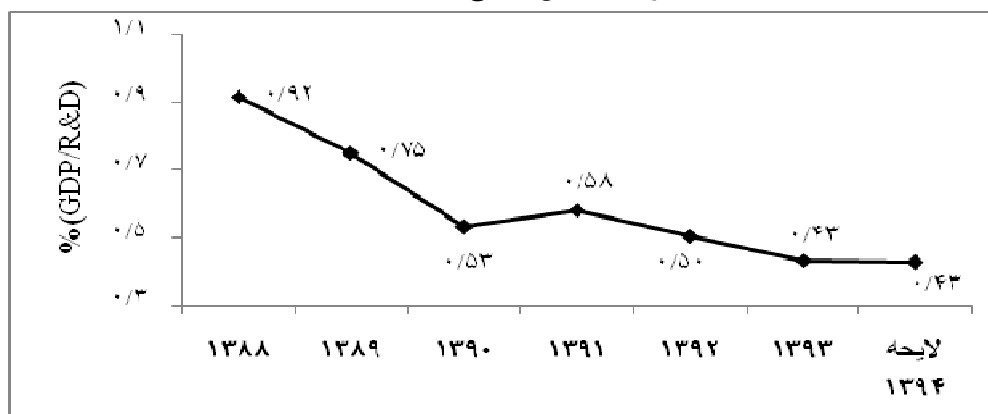
اعتبارات	سال	۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	درصد رشد
اعتبارات برنامه‌ای		۳۷,۶۸۸,۴۹۳	۴۶,۷۲۴,۹۰۷	۲۴
اعتبارات شرکت‌ها و بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی		۳,۶۷۴,۱۴۵	۶,۵۶۰,۲۸۴	۷۹
اعتبارات ردیف‌های متفرقه		۵,۱۱۵,۵۰۰	۴,۷۵۶,۰۰۰	-۷
کل اعتبارات پژوهشی (R&D)		۴۶,۴۷۸,۱۳۸	۵۸,۰۴۱,۱۹۱	۲۵

توضیح: انتخاب ردیف‌های اعتبارات برنامه‌ای پژوهش براساس راهنمای فراسکاتی (راهنمای بین‌المللی اندازه‌گیری هزینه‌های تحقیق و توسعه از سازمان همکاری اقتصادی و توسعه) و با توجه به ماهیت فعالیت‌های ذیل هر برنامه انجام شده است.

نمودار ۱. سهم اعتبارات برنامه‌ای تحقیق و توسعه از بودجه عمومی دولت (۱۳۸۶-۱۳۹۴)

نمودار ۲. نسبت کل اعتبارات پژوهشی دولتی (اعتبارات برنامه‌ای + اعتبارات شرکت‌ها + اعتبارات متفرقه) به تولید ناخالص داخلی (۱۳۸۸-۱۳۹۴)

تحلیل اعتبارات پژوهشی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ نشان می‌دهد علی‌رغم افزایش مطلق اعتبارات پژوهشی، نسبت کل اعتبارات پژوهشی دولتی به تولید ناخالص داخلی در مقایسه با سال قبل افزایشی نداشته است. از آن مهمتر اینکه با تداوم این روند، تحقق اهداف کلان حوزه پژوهش (یعنی افزایش سهم پژوهش از تولید ناخالص داخلی به ۳ یا ۴ درصد) امکانپذیر نخواهد بود.

۳. اعتبارات نوآوری، کارآفرینی و تجاری سازی

اعتبارات برنامه‌هایی که به نوآوری، کارآفرینی و تجاری سازی فناوری، ... مربوط هستند، اما مستقیماً صرف پژوهش نمی‌شوند برای سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ در جدول زیر ارائه شده است. این اعتبارات در بودجه تحقیق و توسعه محاسبه نشده است. انتخاب برنامه‌ها و اعتبارات مرتبط با این موضوعات، براساس تعریف و ماهیت فعالیت‌های ذیل برنامه‌های مرتبط انجام شده است. با توجه به اینکه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴، فعالیت‌های ذیل برنامه‌ها نیز مشخص شده است، امکان شناسایی فعالیت‌های بیشتری مرتبط با موضوعات نوآوری، کارآفرینی و تجاری سازی فراهم شد و افزایش قابل توجه این اعتبارات نسبت به سال ۱۳۹۳ به این موضوع نیز می‌تواند مرتبط باشد.

جدول ۲. اعتبارات نوآوری، کارآفرینی و تجاری سازی

(میلیون ریال)

سال	اعتبارات نوآوری، کارآفرینی و تجاری سازی	سهم از بودجه عمومی دولت (درصد)
۱۳۹۴	۱۷,۰۳۰,۵۸۹	۰/۶۴
۱۳۹۳	۹,۵۷۷,۸۴۸	۰/۴۱

۴. کل اعتبارات پژوهش، فناوری و نوآوری

کل اعتبارات پژوهش، فناوری و نوآوری از حاصل جمع کل اعتبارات پژوهشی و اعتبارات مربوط به نوآوری و تجاری سازی به شرح جدول زیر حاصل می‌شود.

جدول ۳. کل اعتبارات پژوهش، فناوری و نوآوری

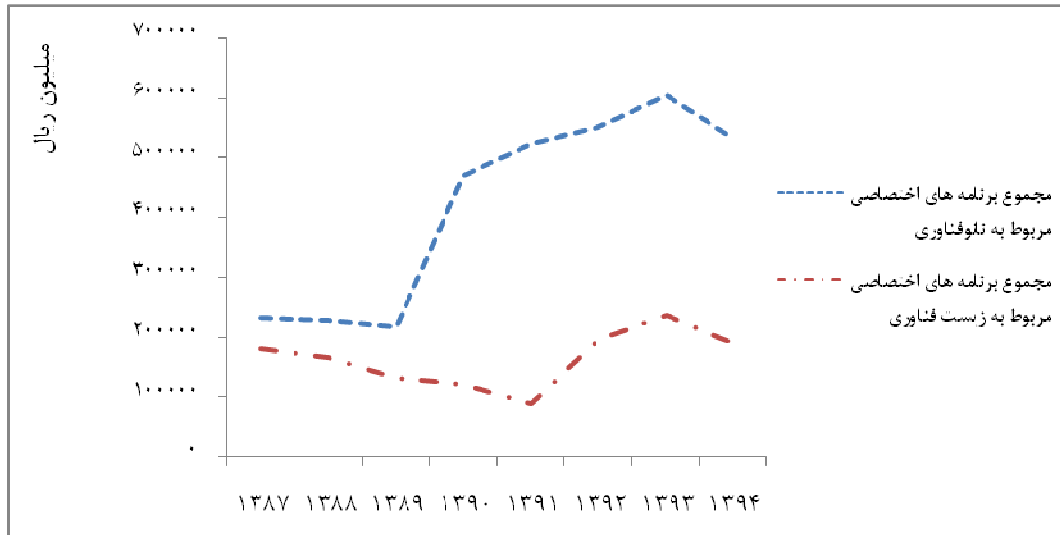
(میلیون ریال)

لایحه ۱۳۹۴	۱۳۹۳	سال
		اعتبارات
۴۶,۷۲۴,۹۰۷	۳۷,۶۸۸,۴۹۳	اعتبارات برنامه‌ای
۶,۵۶۰,۲۸۴	۳,۶۷۴,۱۴۵	اعتبارات شرکت‌ها و بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی
۴,۷۵۶,۰۰۰	۵,۱۱۵,۵۰۰	اعتبارات ردیف‌های متفرقه
۵۸,۰۴۱,۱۹۱	۴۶,۴۷۸,۱۳۸	کل اعتبارات پژوهشی (R&D)
۱۷,۰۳۰,۵۸۹	۹,۵۷۷,۸۴۸	اعتبارات نوآوری، کارآفرینی و تجاری سازی
۷۵,۰۷۱,۷۸۰	۵۶,۰۵۵,۹۸۶	کل اعتبارات پژوهش، فناوری و نوآوری

۵. اعتبارات فناوری‌های نوین

۵-۱. اعتبارات بخش نانوفناوری و زیست‌فناوری

نمودار ۳. مقایسه بودجه کل برنامه‌های اختصاصی مرتبط با زیست‌فناوری و نانوفناوری

همانطور که در نمودار مشخص است، مجموع بودجه‌های مربوط به برنامه‌های اختصاصی زیست‌فناوری و نانوفناوری در لایحه سال ۱۳۹۴ نسبت به سال قبل کاهش داشته است.

۵-۲. اعتبارات بخش هوافضا (۱۳۹۴-۱۳۹۳)

جدول ۴. اعتبارات بخش هوافضا (۱۳۹۴-۱۳۹۳)

سال	اعتبارات متفرقه	اعتبارات برنامه‌ای	جمع اعتبارات (میلیون ریال)	اعتبارات بودجه عمومی (میلیون ریال)	سهم هوافضا از بودجه عمومی (درصد)	درصد رشد
۱۳۹۴	۷۰۰۲۸,۰۰۰	۲,۹۰۵,۰۰۰	۹,۹۳۳,۰۰۰	۲,۶۷۳,۵۷۸,۰۰۰	۰/۳۷	۱۳۱
۱۳۹۳	۱,۰۰۰۲,۰۰۰	۲,۹۷۷,۰۰۰	۳,۹۷۹,۰۰۰	۲,۳۵۰,۰۸۵,۰۰۰	۰/۱۶	-

